

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnništvo v
Kato. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I. 17.

Izhaja vsak dan, izveniš-
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemam:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemam:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ 70 „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 135.

V Ljubljani, v soboto 15. junija 1901.

Letnik XXIX.

Rafiniran kulturni boj.

Dr. Tavčar je v državnem zboru napa-
dal kranjsko deželno vladu, da je — kleri-
kalna. Nas je ta napad osupnil, ker vemo,
odkod izhaja in zakaj je bil izvršen.

Baron Hein velja na Dunaju kot prija-
telj — katoliško - narodne stranke (!). Dr.
Tavčar je hotel njegov glas na Dunaju utri-
diti, da se baronu Heinu zagotovi še nadalje
stališče na Kranjskem. Nemško - slovenska
liberalna zveza z vlado vred lahko potem
zopet naprej širi liberalizem po Kranjskem.

Mi smo žal v neprijetnem položaju, da
moramo deželno vladu braniti proti dr. Tav-
čarju, ker moramo odkrito izjaviti, da naši
vladi nihče ne more očitati, da je — „kleri-
kalna“.

V naši deželi je sedaj politična konstela-
cija sledeča: Ljudstvo v ogromni večini
zastopa katoliško-narodna stranka. V dežel-
nem zboru pa zveza slovenskih liberalcev s
poslanci veleposestva, ki so nemško-liberalni
pod poveljstvom barona Schwegelna, odlo-
čuje proti katoliško - narodni, relativno naj-
močnejši stranki. Ker je deželna vlada tudi
prepojena z liberalnimi nazori, dasi na Du-
naju v odločilnih krogih o tem niso prav
poučeni, se je pri nas na Kranjskem razvil
kulturni boj, ki sega globoko v vse pa-
noge administrativne oblasti in ki vpliva še
celo na druge razmere, ki bi v interesu
javne pravice in pravičnosti se morale va-
rovati vsake pristranosti.

Mi omenjamo danes le eno najhujših
ran: Naše šolske razmere. To, kar se
zdaj na Kranjskem godi na šolskem polju,
se ne more imenovati drugače, nego ra-
finiran kulturni boj proti kato-
liški cerkvi.

Učiteljstvo je žal prepojeno z liberal-
nimi nazori. So sicer hvalevredne izjeme
med učiteljstvom, možje, ki so vredni vsega
spoštovanja, in ki znajo tudi trpeti za svojo
poštenost. A večina pa gre med ljudstvo
delovat z geslom, da mora vsak učitelj biti
— protižupnik. Kmalu ne bo več župnije v

škofiji, kjer ne bi bilo prišlo med šolo in
cerkvijo do boja. Začne se s sekaturami pri
šolskih mašah in pri konferencah. Učitelji
dopisujejo v „Narod“ in tam nesramno tr-
gajo čast svojim duhovnikom. Pri volitvah
mora vsak učitelj zaradi „stanovskega po-
nosa“ voliti liberalno. Ko je zadnjič kandi-
diral Luka Jelenc kot „Zählkandidat“ libe-
ralne stranke, je v marsikaterem kraju po-
šten učitelj, ki obsoja Jelencovo delovanje,
glasoval zanj samo zato, da je imel Jelenc
en glas, češ: Če bi Jelenc nobenega ne imel,
bi vedeli, da ga tudi jaz nisem volil, in po-
tem gorje meni!

Boj proti cerkvi je geslo cele liberalne
učiteljske organizacije. Poleg stalne točke o
zvišanju plač ni v vsem liberalnem učitelj-
skem programu drugega, nego boj župni-
kom. V malo krajih še učitelj orglja v cer-
kvi. To je zanj nečastno in poniževalno. Ka-
dar je kaka posebna slovesnost, takrat po-
navadi zahtevajo od župnikov zvišanja plač,
češ: sedaj se mora udati. Župnik po navadi
tega ne more storiti in učitelj nastopi boj
proti njemu. Imamo kraje po deželi, kjer
mladi učitelji po krémah v nedeljo med
moško mladino vse razderó, kar župnik v
cerkvi sežida.

Sedaj pa je vlada stopila na stran
najslabših elementov v učiteljih na tak na-
čin, ki ga ne moremo imenovati drugače,
nego: Rafiniran zakulisni kulturni boj na
šolskem polju. Imenovanja krajnih
šolskih nadzornikov nam kažejo,
da vlada podpira liberalni tok med učitelj-
stvom, in sicer na način, ki je za našo duhov-
ščino skrajno žaljiv. Krajni šolski nadzornik
more biti samo mož, ki ima toliko ugleda,
da nastopi zoper eventuelne nerednosti v
šoli, mora biti toliko splošno izobražen,
da pozna nalogo šole sploh, in tudi toliko
pedagogično izvežban, da more nadzo-
rovati pouk, da more razsojati, ali se izpol-
njujejo predpisi.

Okrajni šolski nadzornik pride le enkrat
na leto pogledat; tisti, ki ima šolo vedno pred
očesom, pa je krajni šolski nadzornik.

Često pride do preprirov med občinarji zaradi
šole, do preprirov med učiteljstvom samim.
Tu je treba, da je krajni šolski nadzornik
mož na svojem mestu.

Doslej so v največ krajih bili krajni
šolski nadzorniki župniki. To je naravno,
ker se težko dobi sposobnejši mož za take
posle.

Sedaj pa je vlada nastopila kaj čudno
pot. Da izgubé župniki vsak vpliv na šolo,
vlada povsod odstranja duhovnike od
nadzorstva. Da bi pa šola postala še bolj li-
beralno taborišče proti „klerikalizmu“,
nego je sedaj, se je vpeljal zistem, da se
nastavljajo samo prononsirani liberalci
in očitni nasprotniki cerkve, ki učitelja še
bolj tišče v liberalizem. V nekem okraju je
prišlo celo tako daleč, da je popolnoma ne-
izobražen in nešolan mož, ki pa je strasten
liberalec, pisal na vse učitelje, ali so zado-
voljni s svojimi župniki. Kjerkoli je učitelj
rekel, da s svojim župnikom ni zadovoljen,
tam je vlada mu vzela vse nadzorstvo, in
kaknega strastnega liberalca, po navadi ne-
zmóznega za ta posel, nastavila kot nadzor-
nika. Koliko je vredno tako nadzorstvo, si
lahko vsakdo sam misli.

Iz vseh krajev naše dežele prihajajo nam
sedaj take tožbe. Ne moremo si razlagati tega
drugače, nego da se dela zistematično-
politična propaganda za libera-
lizem na šolskem polju.

Zgodovina tega boja bo jako poučna za
prihodnjo generacijo. Spoznalo se bo, koliko
krivic so pretrpeli zaslužni možje, in kako
se je liberalna korupcija podpirala od vseh
strani.

Prosimo svoje somišljenike, da
sestavi vsak natančen, kratek, a točen
popis šolskih razmer in njih razvoja zadnja
desetletja v njegovem kraju. Iz tega se bo
dal potem sestaviti splošen, zanesljiv pre-
gled, ki nam bo pokazal jasno, kaj je do-
segel liberalizem s svojo zakulisno gonjo.

Od poslancev pa, zlasti od prihodnje
deželnozborske delegacije pa zahtevamo, da

se bo najstrožje ustavila tej vladni politiki.
Stvar je tako važna, da se tu ne bomo stra-
šili tudi izrednih sredstev.

Bohinjske zadeve.

Iz Bohinja smo dobili sledeče pismo z
vprašanji:

Slavno uredništvo!

Odkar je bil g. G. Pirc o Binkoštih
na počitnicah v svoji vili pri bohinjskem
jezeru in neki Doktorič, ki se je hotel
na tujem mlekarstvu naučiti, pri Fužini, so
se začele po vaseh gornje doline širiti vesti,
da bi dobili Česnjani 2000 kron in Fuži-
narji 800 kron podpore za svoje planine,
ko ne bi bili sirarci v Česnjici in Stari Fu-
žini zapisani v kmetijsko društvo v Srednji
vasi, kar ovira vsako podporo; zato se
mora članstvo kar nemudoma izbrisati.

Vprašamo torej slavno uredništvo:

1. če je res več tisoč kron določenih
za naše planine,
2. Ali je res glavni pogoj za podporo,
da nimajo ničesar opraviti s kmetijskim
društvom,
3. Kako so se spravile v zvezo kme-
tijsko društvo, planine, sirarce in že naprej
določena podpora.

Radovedni Bohinjci.

Na ta vprašanja smo dobili sledeče po-
jasnilo, ki ga priobčujemo, da ljudstvo izve,
kaj je resnica:

Gospod ravnatelj G. Pirc je že pri
osnovanju zadruga l. 1899. pismeno z naj-
večjo gotovostjo izjavil, da društvo ne bo
dobilo nikjer nobene podpore, ne pri de-
želnem odboru, ne pri ministerstvu. Deželni
odbor je res prošnjo odklonil, ko smo pro-
sili podpore za umetna gnojila, da bi začeli
planine gnojiti, za kar je bila letos razpisana
nagrada in podpora. Reklo se je, da so gno-
jila v Bohinju že znana; da so po planinah
neznana, bodo skoro gotovo še-le letos
zvedeli.

Ministerstvo nam je dovolilo 600 kron
podpore za mlekarstvo, (kakor mislimo, vsled
priporočila tedanjega okrajnega glavarja v

LISTEK.

Liberalni dovtipi.

Ena najstarejših resnic je, da stare žem-
lje in stari dovtipi ne gredo v slast. Kedor
je tako nesrečen, da iz lastne volje, ali pa,
ker mu velela stanovska dolžnost, prebira
naše liberalne liste, opazil je uže brez dvo-
ma, da pogrevajo in premlevajo vsakih štiri-
najst dni, če ne vsak teden vedno iste stare
bajke, ter ponavljajo dovtype, katere so na-
sprotniki cerkve uže pred stoletji po-
navljali.

Cerkev katoliška je ljudstvu sovražna.
Star dovtip, toda zelo neumen. Vzemi kate-
kizem v roke, dragi liberalce, in preglej ga
natanko. Tam so po vrsti našete temeljne
resnice katoliške cerkve. Ako si potem še
v stanu, trditi, da je cerkev ljudstvu so-
vražna, potem hiti za Barnumom, sedaj se
mudi v Pragi na Češkem. Ponudi se mu,
da te sprejme v svojo menažerijo, ker po-
tem si zelo čudna žival. Vsaj med človeške
abnormitete te bode gotovo uvrstil. Pravijo,
da Barnum dobro plačuje, zaslužil si bodeš
torej lepo svotico in liberalci, katerim naj-
bolj imponuje denar, ležali bodejo pred tabo
na kolenih v prahu. Kedo pa je prvi pri-
nesel divjim narodom luč prosvete, kedo jih

še dandanes civilizuje brez pušk in kanonov,
če ne duhovni katoliške cerkve! Uči se
torej tudi nekoliko zgodovine, liberalni fra-
zer, potem bodeš, ako se razum še ni po-
polnoma in za vselej poslovil od tebe, go-
voril v prihodnje malo drugače. Tudi izraza
»klerikalizem« se bodeš potem ogibal. Glej,
mlad mož, ki na vseučilišču porablja svoj
čas v to, da se uči, piše v izvrstnem glasilu
katoliškega dijaštva, v »Zori«, to-le o izrazu
klerikalizem: »Ta izraz je prvotno psovka,
kot tak je prišel prvič iz ust framasona
Gambetta in kot tak je služil in služi so-
vražnikom katoliške cerkve in vsega, kar je
zrastlo in se sezidalo na temelju njenih na-
čel. Ta izraz je neznanstven, ker je
lucus a non lucendo. Kot moralno slabo
sredstvo namreč služi liberalcem v politi-
nem boju trditev, da je klerus ustanovil
cerkev le v svoje sebične namene in vse v
cerkvi služi le njegovim stanovskim intere-
som; vsak kdor dela za cerkev, dela v in-
teresu stanu ali »kaste« klerusa. Odtod kle-
rikalizem, torej le iz agitacijskih, neznan-
stvenih bojev izšla beseda!«

Tako torej govori in piše mlad mož,
ki se je učil, ko še njegov razum ni bil na-
polnjen s predsodki. Morda je pri tebi,
častivredni liberalce, že celo čas za učenje
pri kraju, ker si napolnil svoje možgane s
predsodki, ki jih zajemaš vsak dan iz svo-

jega liberalnega monitorja, od katerega se
daš hipnotizovati vsako jutro, kadar piješ
kavo.

Cerkev je neizmerno bogata. Istotako
star dovtip, istotako zelo neumen. Cerkev
podpira v velikanski meri reveže, skrbi za
znanost in umetnost, kar se le v približno
istoj meri o raznih liberalnih bogatinah ne
more trditi. Liberalci tudi v takozvano »cer-
kveno bogastvo« vtevajo vse zidove raznih
velikih in malih cerkva, ki ne dajejo niti
vinarja dohodkov. Sicer pa poznamo razne
zavarovalne agente, kateri sicer srednjih šol
niso dovršili, a imajo po šest, po deset in
več tisoč letnih dohodkov, župnik ali celo
kaplan s približno takimi dohodki nam pa
ni znan niti eden.

Ako človek vse to premisli, potem se
smeja, ko bere v torkovem »Slovenskem
Narodu«:

»Cerkev ima v naši državi okrog 1500
milijonov kron premoženja. Dohodkov ima
na leto 60 milijonov kron. Vsako leto si
prihrani in pridobi novih 15 do 20 milijo-
nov, ne da pa iz rok nobenega krajcarja,
pač pa so se znali klerikalci osvoboditi vseh
davkov ali pa so državo goljufali zanje, ka-
kor pri prispevkih za verski zaklad. V zad-
njih šestih letih je katoliška cerkev snedla
okrog 7000 kmetijskih premoženj.«

Katoliška cerkev naj je torej spravila

7000 kmetov na boben! Kako zloben, pa
tudi neumen liberalen dovtip! Za časa, ko
je liberalizem brez vseh ovir, neomejeno go-
spodaril v Avstriji, rastle je zemljiški dolg
tako-le:

v letu 1871 za	46,740,671 gld.
„ „ 1872 „	107,621,655 „
„ „ 1873 „	222,458,629 „
„ „ 1874 „	156,127,010 „
„ „ 1875 „	136,169,565 „

Takrat je liberalizem reševal kmeta in
vendar je zemljiški dolg v petih letih se po-
višal za približno sedemsto milijonov goldi-
narjev. Ljubi kmet, taki so tisti liberalci, ki
te hočejo osrečiti.

Videli smo torej, kaki izvrstni dovtip-
neži so liberalci. Sedaj bomo tudi lahko
umeli, zakaj si »Slov. Narod« domišlja, da
je dober humorist, ter o enem naših so-
trudnikov trdi, da je »konjska smrt med
humoristi«. »Narod« ima pravico do take
kritike, ker je edino le humorističen list,
dasi so njegovi liberalni dovtipi, kakor smo
pokazali, tisto, kar je duhoviti Juvenal ime-
noval »crambe repetita«, pogreto zelje. Glede
svoje izvirnosti si »Narod« seve ne sme kdo
ve kaj domišljati, tako malo, kakor n. pr.
»dramatik«, ki ob pomanjkanju lastnih idej
»dramatizuje« dela drugih, potem pa samemu
sebi poje po listih slavo.

Radoljici viteza Kalteneggerja), pod pogojem, da se ta panoga loči od ostalega društvenega delovanja in priklopi tesneje sirarci v Srednji vasi. Denar se je deponiral pri kmetijski družbi v Ljubljani, kjer je bilo treba dokazati izpolnjene pogoje.

Društvo je poslalo pobotnico in dokaze, pa ni bilo štiri mesece nobenega odgovora. Na dreganje se je sporočilo, da društvo ni izpolnilo stavljenih pogojev, ker mora biti vsakemu prosto nositi mleko, če je ud društva ali ne, v to mlekarne pa smejo nositi le udje; ljudje se ne morejo siliti, da bi prevzemali odgovornost za drugo društveno delovanje.

Tudi ni stopilo društvo v zvezo s sirarce v Srednji vasi, temveč izdeluje le maslo v Češnjici. Torej se podpora ne izroči, kakor je g. G. Pirc že pred dvema letoma povedal.

V tem odgovoru so pogoji navedeni, ki jih ministerstvo ni zahtevalo.

Društvo je odgovorilo, da so se vpisale sirarce v zadrugo, da je torej vsem udom sirarce prosto nositi v društveno mlekarne brez vsake druge odgovornosti. Mlekarna se je osnovala v Češnjici, ker je Češnjica v sredi med Jereko in Srednjo vasio in ima sama več mleka kot Srednja vas, zahteva je torej sama ob sebi skoro nemogoča, če hočemo prav pospeševati društveno delovanje.

V odgovoru kmetijske družbe se je tudi rešilo, da se sirarce v Češnjici, Srednji vasi in Fužini ne more dati podpore, ker so jo že pred dobile. Ko bi se kmetijsko društvo popolnoma sklenilo s sirarce v Srednji vasi, bi se reklo: Ne dobite podpore, ker je bila sirarca že podpirana, ko se je raztegnil delokrog na vse, sedaj se pravi: Niste izpolnili pogojev, ker se niste združili.

Dokazali smo v odgovoru, da se je po kmetijskem društvu osnovalo združenje vseh sirarc naše fare, po katerem bodo ljudje tudi jeseni in pozimi lahko spravili vse mleko v denar, kar bo za vse posestnike največje vrednosti.

Stvar je bila dokazana na tako očividni način, da se ni dalo nič napraviti.

Dober teden pozneje, ko je poslalo društvo pojasnilo na kmetijsko družbo, neposredno po prihodu g. Pirca, nastane, Bog si ga vedi odkod, ona govorica o podporah in planinah.

Mi mislimo, da je g. G. Pirc nezmožen tako čudnega ravnanja; za to nam bi bilo jako ljubo, ko bi nam g. ravnatelj sam pojasnil, da ni v nobeni zvezi s tem govorjenjem, in povedal tudi Bohinjecem resnico glede podpore za planine.

Politični pregled.

V Ljubljani, 15. junija.

Isterski deželni zbor in Italijanci.

Italijanski člani isterskega deželnega zastopa, ki ima svojo prvo sejo 20. junija, se zbera v ponedeljek v Trstu, da se dogovore o stališču, ki naj je zastopajo v prihodnjem deželnozborskem zasedanju. Misli bi se moglo, da hočejo nastopiti proti vladi, ki

jim je baje v zadnjem času provzročila toliko krivic, v odločni opoziciji. Toda pre-dobro poznamo njih opozicijo v besedah in ono v dejanju, da bi mogli pripisovati njih pojutrajšnjemu sestanku kako važnost. Jezi jih neki posebno to, da je vlada sklicala deželni zbor v Koper in ne v Poreč, kjer bi bili še lažje uganjali svoje znane „olikanosti.“ Mogoče je, da sklenejo, da ne pojdejo v Koper. Svojedobno so tudi slovanski poslanci sklenili, da ne pojdejo v deželni zbor, dokler vladajo za Slovane take razmere. Krasno bi bilo, ko bi pri otvoritvi ne bilo ne slovanskih in ne laških poslancev! To bi bil „jubilej!“

Moravski deželni zbor.

reši v tem zasedanju poleg proračuna za tekoče leto tudi proračun za leto 1902. Dotične predloge je deželni odbor že izgotovil. S tem delom se bo vsled tega tako hitelo, da bo imel deželni zastop dovolj časa za razpravo o pravih predlogih. Spravna akcija neki prav dobro napreduje in bo baje deželni zbor v svrhu konečnega sklepanja o teh načrtih sešel se še k izrednemu zasedanju koncem leta ali pa prve dni meseca januarja.

Dopolnilna deželno-zborska volitev v dunajskem okraju Favoriten.

Na mesto pokojnega kršč. socialnega poslanca dr. Schlesingerja se vrši prihodnje dni dopolnilna volitev. Pri tej volitvi bodo seveda poskušali svojo srečo tudi soc. demokratje. Njih kandidat ne bo nihče drugi, nego vodja dr. Adler. Ta kandidat je povdarjal, da je propadel malone že po celi Avstriji, samo v okraju Favoriten še ne. No, volivci bodo poskrbeli, da se mu tudi tu izpolni vroča želja.

Poslanec Gessmann o ljudskem šolstvu.

Poslanec dr. Gessmann, ki je, kakor znano, objednem deželni odbornik nižjeavstrijski, je sestavil obširno poročilo o nižjeavstrijskem ljudskem šolstvu ter o pomanjkljivosti, ki jih opažajo ljudsko-šolski nadzor-niki. Poročilo je zelo temeljito in obdeluje vse mogoče strani ljudskega šolstva. O učiteljih samih pravi mej drugim sledeče: Eden del učiteljstva točno in vestno izpolnjuje dolžnosti učitelja in vzgojitelja. Mnogi mej njimi pa nimajo nikakega veselja za svoj vzvišeni posel, delajo le toliko, da ne pridejo v razpor s šolsko oblastjo. Drže se sicer predpisanih ur in tvarine, a delajo vse mehaniško brez vsakega čuta, brez navdušenja in torej na otroškega duha nimajo nikakega vpliva. Kdor tako tolmači dolžnosti učitelja, tak pač ni sposoben za ta stan. Pa še nekaj drugega je pri tem. Čim manj delajo taki učitelji v šoli, tem živahnejše se gibljejo izven nje in pobijajo vsa temeljna načela, na katerih sloni naše ljudsko šolstvo. Poročilo potem našteva razne nastope takih učiteljev po shodih, časopisju in drugod ter nadaljuje: Vzgojni nalogi posvečuje del učiteljstva vso svojo pozornost. Tem dobrotnikom mladine pa stoji nasproti žal ne mali del takih učiteljev, ki iščejo v svojem poklicu le kruha in ne čutijo nikakih drugih dolžnostij, da v predpisanih urah

z otroci mlatijo predpisano tvarino. Poročilo sklepa svoje trditve z željo, da bi učiteljstvo posvečevalo vse svoje moči pouku in vzgoji in živelo v lepi edinosti napram vsem tovarišem in predstojnikom. S poročilom seveda liberalci in socialni demokratje niso zadovoljni.

Dopolnilna volitev v „Stumm-ovem kraljestvu“.

Mej brzojavkami smo včeraj poročali, da je v Trieru pri dopolnilni volitvi za dež. zbor zmagal kandidat nacionalno-liberalne stranke Prietze proti kandidatu centra trgovcu Fuchsu. Ta okraj je do svoje smrti zastopal baron Stumm, ki pa je pri zadnjih volitvah v l. 1898 prodril še le pri ožji volitvi proti kandidatu katol. centra. Ta volitev je v toliko posebno zanimiva, ker je pokazala v drastični svetlobi znano liberalno „Freiheit, die ich meine“. Kandidat centra je v brzojavki na notranjega ministra povedal štiri slučaje, v katerih se razvidi, da so rudniški uradni predstojniki delali z vsemi mogočimi sredstvi za izvolitev liberalnega kandidata in svojim podložnim pretili z najhujšimi posledicami. Tako je rekel mej drugim rudniški ravnatelj Wiggert: „Zvedel sem, da ne bote glasovali za Prietzeja. Pomislite dobro, da moremo natančno dognati, kaj ste volili. Osem dni imate še časa; premislite dobro, moglo bi imeti zle posledice.“ To je svoboda! Katolike so slikali vplivnim volivcem kot državi sovražne, akoravno se je ravno kandidat centra mogel ponasati z lepo odliko za zasluge v nemško francoski vojski. Vlada bržkone vseh mnogih krivic ne bo upoštevala ter priznala volitev kot veljavno.

Strankarski shod nemške socialne demokratije

se vrši letos v tretjem tednu meseca septembra v Lübecku. Po sklepu lanskega strankarskega shoda se bo razpravljalo na letošnjem sestanku v prvi vrsti o vprašanju glede delavskih stanovanj. Poročilo o tej zadevi pripravlja poslanec za Nürnberg, dr. Südekum. Najvažnejše je pa naznanilo berlinskega »Vorwärtsa«, da bo tokrat poleg javnih tudi nekaj tajnih zborovanj. »Köln. Volks-Zeitg.« pripominja, da se voditelji bržkone boje luči. Voditelji soc. demokratije, ki so svojedobno toliko rohneli proti tajnim zborovanjem »mračnjaških« strank, so sedaj sami posegli po tem sredstvu, ker imajo morda pripravljene stvari, ki se jih sramujejo izročiti javnosti. Poljski sodrugi bodo igrali pri tem brez dvoma važno ulogo.

Waldeck-Rousseau o kongrega-cijskem zakonu.

Francoska framaonska vlada zadene v senatu povodom sedanje razprave o kongregacijskem zakonu ob mnogo večji odpor, nego je dosedaj pričakovala. Proti vladnemu načrtu nastopajo najodličnejši katoliški zastopniki vseh stanov, med temi tudi generali in admiralji. V takem položaju se je zdelo potrebno očetu »liberalnega« načrta nekoliko ublažiti nasprotstvo. Rekel je v četrtkovi seji senata med drugim to le: Ministerski predsednik priznava zasluge — gotovih verskih družb, njih blagonosno delovanje se s tem

ne bo oviralo, da bodo morale prositi zakonitega priznanja. Vlada ne namerava (?) škodovati interesu katoliške cerkve. Govornik ne dvomi, da bo parlament dobrohotno reševal prošnje kongregacij za državno priznanje, ako se bo pokazalo, da hočejo iste blažiti bedo in delovati v francoskem duhu. Zakon je vseskozi liberalen in bo z njim izvršeno veliko delo v pomirjenju duhov, seveda framaonskih. — Pri liberalni večini so seveda te besede žele občo pohvalo, katoliški zastopniki pa dobro vedó, kako umevajo nasprotniki krščanstva toli hvalisano liberalnost.

Grof Waldersee na japonskem dvoru.

Pruski feldmaršal biva te dni na japonskih tleh. Dne 11. t. m. ga je vsprejel japonski cesar v slovesni adjijenci. Z nemškim poslanikom grofom Arco ter vsem spremstvom se je odpeljal grof Waldersee z japonskim dvornim vozom v cesarjevo palačo v Tokiu. Po obestranskem pozdravu s pomočjo tolmača so odvedli Walderseeja k cesarici, ki ga je vsprejela istotako prijazno. Pozneje se je udeležil še dvornega obeda. Tudi mu je priredil cesar več zabav, pri katerih so nastopili razni častniški zbori. Iz vsega se uvidi, da hoče Japonska ostati v trajnem prijateljstvu z Nemčijo, ker ve, da ji bo tako prijateljstvo dokaj koristilo.

Dopisi.

Iz vevške okolice se nam piše: Veličastna zares je bila procesija presv. R. T. pri D. M. v Polji. Dolga vrsta z gorečimi svečami udov mladeniške in dekliske Marijine družbe ter bratovščine presv. R. T. vila se je v polkrogu proti Vevčam. Obč. odbor na čelu s svojim g. županom korakal je z gorečimi svečami ob straneh Najsvetejšega. Pot, po katerem se je sprevod pomikal, bil je vseskozi okrašen z vencji, zastavami in zelenjem. Na oknih nastavljene so bile goreče sveče, le okna nekega čudaka, ki se je odpeljal med sv. opravilom s svojimi psi v Podmolnik lisice lovit, ostala so trdo zaplankana. No, tudi neka zabava za gotovo vrsto ljudi, ki s svojo bogaboječnostjo, da pred Bogom bežé, imajo svoje »veselje«.

Pobožnost poskušala je motiti trojica kolesarjev, ki je pri zadnjem blagoslovu zdrčala skozi klečečo množico prav brezobzirno tik Najsvetejšega in je tudi prejela zaslužen občno nevoljo. Morala se je sama sramovati svojega čina, ker jo je naglo odkurila po drugi strani Ljublanice nazaj, a besede, katere je zabrusil olikanec na kolesu, so značilne, da bi se imel zagovarjati radi njih še kje drugje.

Tudi gosti dim iz bližnjih vevških tovarn se je prav slabo likal toliki pobožnosti ljudstva kakor svetosti praznika. Čemu tolikanj izzivati in žaliti verska čutila cele okolice?

Iz Šmarja, 12. junija. Dopis v »Sl. Narodu« dne 8. junija me sili, da mu dam primeren odgovor, to pa jedino le zato, da ne bodo slavni škofeljski dopisniki mislili, da so mi sapo zaprli.

Na surovi uvod in še bolj surovi konec dotičnega dopisa ne odgovarjam, ker to je pač ton sedanjega naprednega časopisja, kar

Med romanskimi národi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice. Piše Jos. Lavtižar.

(Dalje.)

12. Proti oceanu.

Stal sem na kamenitem mostu, pod katerim teče vmazano-rumeni Ebro, izvirajoč na daljnem severu v kantabriškem gorovju. Struga je potlakana s širokimi ploščami, da se odteka voda polagoma kakor po stopnicah, in da ob času, ko narase vsled deževja, ne odnaša zemlje. Ob straneh mostu so obzidani prostori, kamor se izogneš vozovom in kjer brezskrbno opazuješ drvenje ljudstva, ali pa spremljaš tok reke, kateri se kar nič ne mudi proti sredozemskemu morju. Pred očmi se razgrinja enolično planjava, nad njo pa jasno nebeško obzorje.

In ta vročina! Tudi pri nas že solnce v poletju, toda kak razloček med to soparico! V naših krajih potegne mnogokrat hladilni veter, tukaj pa leži nad teboj enakomerna toplota brez vsake sape. Vse je mirno, še perje na drevju ne zatrepeta, nobenega prepaha.

Pač je lepo to južno nebo; zdi se, kakor da bi bilo zavito v višnjevkastem pajčolanu, nobene meglice ni videti na njem, in vendar postaja čedalje bolj neznosno. Vedno brisati pot raz čelo, nositi vso premočeno obleko in nikjer dobiti hladilne pi-jače, ali če jo že hočeš imeti, moraš otajati v njej led, ki je pripravljen v posodah na mizi — tega planinci nismo navajeni. Tu spoznam, koliko so vredni naši bistri studenci, in že misel na njihovo žuborenje je majheno tolažilo v tej atmosferi. Kje ste ve zelene doline, obraščane gore in beli snežniki mojega doma?

Dežela ljuba kje ležiš,
ki jezik moj mi govoriš?

V domotožnih sanjarijah na Ebrovem mostu me zmoti borno oblečena ženska, pobirajoča po tleh kar z rokama tisto reč, ki je v gospodarstvu tako zelo koristna, da bi se baje smeli odkriti pred njo, posebno ako se nahaja v večji množini skupaj. Žena ima gotovo doma kako gredico, kateri streže kolikor moč, a ker nima živali, ki bi jo zakladala s tem blagom, ga išče po ulicah.

Da opravlja takošen posel tudi ob nedeljah je še na misel ne pride.

Ker sem odločil, da obhajam veliki šmaren v Lurdu, in je manjkalo do praznika samo tri dni, vzamem v Zaragozi vozni list naravnost do San Sebastiana v baskiškem zalivu. Proga, za katero sem plačal 16 pesét v tretjem razredu, je dolga 319 klm. Vedno se še širi sama pusta ravnina, ki se končuje ob severni strani s temnim obrisem gorovja »Sierra de la Pena.«

Vlak je čakal v Gallur-u dalj časa, da sem imel priliko seznaniti se z lepim prepeličarjem, katerega je njegov gospodar klical z imenom »Kámpos.« Imel sem še nekaj ostankov klobas, katere mi je dala doma dobra sosedka, da jih prigriznem na potu. Prvi teden so bile prav okusne, a pozneje se jih je prišla tista bela barva, ki jej pravimo plesnoba. Škoda bi jih bilo zavreči, ker so še vžitne, in to je prav dobro vedel Kámpos, ki me ni zapustil poprej, dokler ni dobil zadnjega koščeka.

Na jugo-zapadu se začnejo vzdigovati razni vrhovi, izmed katerih molí Moncayo svoj ponosni greben 2316 m visoko, žal, da

se mu zaradi megle le redkokrat pokaže glava. Ob njegovem vznožju je grad znane vojvodske rodovine Borgia, izmed katere sta papeža Kalikst III. (1455—1458) in Aleksander VI. (1492—1503) ter sv. Frančišek Borgia. Poslednji ima nenavadno »kariero« za seboj. Še v otročjih letih izgubi dobro mater, zato ga vzame v svoje varstvo materin brat, nadškof v Zaragozi. Mladi vojvodič je sprejet med dvornike cesarja Karola V., se imenitno oženi, toda po soprogini smrti ostane zapuščenemu vdovcu osmero nedoraslih otrok. Ko umrje še cesarica Izabela v najlepši dobi svojih let, mora Frančišek Borgia kot višji dvorni oskrbnik vse potrebno vrediti za njen pogreb in prav to je bilo povod, da mu zamrzí ta svet. Videč cesaričin poprej tako krasen obraz grozno spremenjen, in čuteč mrliški duh okrog sebe, trdno sklene, ne več iskati posvetnega, temveč skrbeti za večno. V začudenje cele Španije odloži svoje visoke službe — bil je tudi namestni kralj Katalunije — stopi v red sv. Ignacija, postane mašnik, slednjič celo general tovarištva Jezusovega ter sklene svoje življenje v Rimu

se pa tiče naših dopisnikov posebej, ne morejo oni drugače pisati, ker ta dopis je pristen izraz njihovega surovega srca! Druge lepe pridevke o farovski petoliznikih, hinavcih itd. naj si pa častita družba sebi s polno pravico pridene, če pomisli, kako je njeno mišljenje sedaj in nekdaj!

Kako je šmarska požarna bramba gasila leta 1898, kam je dejala 40 kron, prejetih radi požara na Pijavi gorici itd., to mene prvič nič ne briga, drugič o tem ni v nobenem mojem dopisu govora, in tretjič bo na to odbor šmarske požarne brambe — o tem sem prepričan — sam odgovoril. Ves moj greh, zaradi katerega se me napada, obstoji v tem, da sem pohvalil šmarsko požarno brambo, oziroma njenega načelnika gospoda župana Ogorelca, ker je prihitel na pomoč pri ognju pri »Tišlarju«. Če bi tudi šmarska požarna bramba nič ne bila pomagala, kar pa ni res, zaslužila bi pohvalo poročevalca, da je samo prihitela na pomoč. Zakaj je odšla s suhimi cevmi, na to vam bo sama odgovorila. Saj še vi niste hiše rešili, dasi imate brizgalno komaj 20 korakov oddaljeno od pogorišča, vodo pa poleg tekočo. Sploh se mi ta boj za »naš« ogenj ne zdi pameten.

Povejte rajši, zakaj za dotične dopise ne vprašate vseh odbornikov vašega društva, če se strinjajo z njimi, povejte, zakaj se s polnim imenom ne podpisate, zakaj se skrivate pod originalne »Antibalohovce«, povejte, če je resnica, da ste res duševno tako revni, da jemljete na pomoč učitelja iz Rudnika. Ali je on odbornik vašega gasilnega društva? Ali veste, da to vašo gonjo obsojajo celo vaši odborniki?

Kar sem jedenkrat že trdil, to konstatiram tudi sedaj: V vsem boju zoper našo šmarsko požarno brambo vas ne vodi ljubezen do stvari, ampak osebno sovraštvo do šmarskega župana, oziroma ker je on župan in ne nekdo drugi. Boli vas, ker ste pri zadnjih državnoborskih volitvah tako klaverno propadli, boli vas, ker ste prosili odpuščanja za svoj sila inteligenten vzklik: »Udar' farja po buč«, boli vas, ker ste popolnoma brez vpliva. Radikalnejši odgovor dobite pri prihodnjih deželnozbornih volitvah, vaši skriti kompanjoni pa — kje drugje. To je v tem oziru moja zadnja beseda.

Ivan Baloh.

Razgled po slovanskem svetu.

Proslava štiristoletnice hrvaške književnosti v jugoslovanske akademiji znanosti in umetnosti.

(Konec.)

Toda to še ni vse, kar je Marulić napisal iz rodoljubnega nagiba. Poleg krščanskega ideala mu je vedno pred očmi tudi narodni, ter je zato prevel na latinski staro hrvaško kroniko, pobija Bergamca Jakoba Filipa in dokazuje, da je bil sv. Jeronim Dalmatinec, ter slednjič zbira solinske napise. Do zdaj se je mislilo, da je Marulić napisal

1. 1572. Zapustivši mesto Tudela, gre leva železniška proga v staro Kastilijo, mi pa se obrnemo v dolino reke Aragon, ki jo premostimo pri Marcili. Tu moram omeniti čudnega »pasažirja«, kateremu ni mogla biti vožnja posebno všeč, ker je sedel v sredi dveh orožnikov. Kakošno hudodestvo bi bil zakrivil, nisem mogel izvedeti — kaj takega se težko vpraša — le toliko vem, da smo imeli vsi sočutje z njim. Njegove male črne oči se mi niso zdele odurne, ampak skoro prikupljive; tudi žalosti ni opaziti na gladko obrtem ogorelem obrazu, prej bi bral z njega popolno vdanost v osodo. Oblečen v višnjevkastem jopiču ter vso pot brez pokrivala, je imel okoli vratu zvit in pod brado zavozlan robec, da mi nehote na misel pride podoba, kakošna kazen je namenjena (vsaj v Avstriji) za velike hudodelnike; v Španiji sta jim odločena smodnik in krogla.

Toda moj Bog! takega zločina vendar ni storil, da bi ga čakala justifikacija. Sopotniki so mu ponujali piti, pa ničesa ni pokusil, le smodčice je pušil brez prenehe. Ubogi njegovi stariši, osobito mati, ako mu še živi; koliko solz bo pretočila reva zaradi nesrečnega sina!

(Dalje prih.)

dva napisna spisa, ali akademik je dokazal, da so »Solinski napisi« samo konec njegovega večega dela »O starih napisih«. Akademik sklepa po svojih studijah o tem delu, da je ono za pravo moralne stroke, kajti Marulić pri tolmačenju starih napisov pri vsakej priložnosti daje moralne pouke, ki so za poznavanje tedanjih društvenih odnošajev vrlo zanimive. Šrepel je to delo ocenil tudi le s te strani, dočim je o znanstveni njegove vrednosti spregovoril že poprej Mommsen.

Marulić pa ni bil samo moralist, zgodovinar in epigrafik, nego je bil tudi znamenit pesnik. Njegove latinske pesme je ocenil Šrepel že poprej v II. knjigi Zbornika: Grada za povjest hrvatske književnosti str. 13—42.

Zdaj je spregovoril o njegovih hrvaških pesniških delih, ki dokazujejo tudi njegovo rodoljubje. Kukuljević misli, da pripadajo Maruliću tri hrvaška dela v prozi, vendar se more odločno trditi samo o enem, da ga je zares Marulić napisal, in to je njegov hrvaški prevod dela »O naslidovalju Isukrstovu« v prozi, o katerem je Marulić mislil, da je Gersonovo, ali se dandanes sploh drži, da ga je napisal Tomaž Kempčan. Ze sam izbor dela je značajan za izvirno književno delovanje Marulićevo.

Slednjič je spregovoril akademik o onih Marulićevih hrvaških pesniških delih, ki so brez vsakega dvoma njegova, a to so: »Stumačenje Kata«, »Judita« i »Susana«. O »Stumačenju Kata« je spisal dr. Fr. Maixner v 75. knjigi »Rada«, pa se Šrepel drži njegove ocene. Predgovor »Judite« je napisal Marulić v Spljetu 22. aprila 1501. Potem se tudi računa štiristoletnica. Marulić se v jezgri drži onega reda, kakoršen se nahaja v sv. pismu. V predgovoru pravi pesnik, da je historijo zložil v verzih, »po običaju naših začinjavac« in tudi »po zakonu starih poet«; akademik drži, da se prvi izraz tiče izbora verza, ker že na početku XV. stoletja nahajamo v Dubrovniku pesmice v šestercu, a Marulićev dvanajsterec je samo zveza dveh šesterecev; za drugi izraz pa misli akademik, da se tiče kompozicije in sloga, kakor se to nahaja pri Vergilu in Ovidiju. V podrobnej razpravi o »Juditi« pokazuje akademik, kakšne spremembe je izvel pesnik v pripovedanju z obzirom na sv. pismo. Tako že v I. spevu razširuje govore in opis vojske. Opis vojaka in razne razvrstitve živo nas spominjajo Vergilijeve Enejide (in sicer njene druge polovice), kar se dokazuje s primeri. V celem »Juditi« je posebno značajna amplifikacija misli, katero nahajamo posebno tudi v Ovidijevih delih ter akademik natančno dokazuje zvezo Marulićevo z deli Ovidijevimi. Potem je ocenil akademik tudi še Marulićevo »Suzano« ter dokazal, da se je pesnik ravnal v marsičem po pesniku »Aurore« Petru Rizi.

Iz vsega se more razvideti, da je Marulić učenec latinske cerkvene književnosti iz konca srednjega veka, ali marsikje vidi se tudi upliv renaissance. Že sama univerzalnost Marulićevega delovanja dokazuje, da je Marulić sicer v dobi renaissance, Hrvatom pa je ponos, da je on »oče umetnega pesništva hrvaškega« obenem latinski književnik svetskega glasu.

Porotna razprava dr. Brejc contra „Narod“.

Brez vsakega povoda je letos januarja meseca »Narod« v dveh uvodnih člankih pod naslovom »Grobokopi koroških Slovencev« na nečuvno nesramen način napadal g. dr. Brejca, uvrščujoč ga med grobokope koroških Slovencev. G. dr. Brejc je poslal »Narodu« popravek, ki ga je ta tudi moral priobčiti; ker pa je »Narod« v svoji predrzni nesramnosti svoje trditve vzdrževal, trdeč da »klerikalci tisočkrat dokazane resnice« utaje, vložil je obtožbo, da bi »Narod« obrekovalcem dal priliko, svoje laži dokazati.

Včeraj se je o tej obtožbi pred tukajšjo poroto vršila velenzanimiva razprava. Predsedoval je sodnemu dvoru g. sod. svet. dr. Kavčič, prisednika sta bila sod. svet. V�ernjak in dr. Travner.

G. dr. Brejc je svojo obtožbo sam zastopal, toženega »Narodovega« urednika Nollija je zagovarjal dr. Tavčar.

Ko se je izrečalo porotnike, se dr. Brejc ni posluževal pravice odklanjanja porotnikov, kar je obudilo splošno iznenadenje, vzlasti ker je vsled tega bilo izrečanih nekaj znanih zagriženih liberalcev. Dr. Tavčar pa je seveda krepko odklanjal vse, kar se mu je klerikalnega videlo.

Predsednik zasliši obtoženca Nollija, ki pravi, da je 60 let star, da ima »juridične studije« in da je bil kot urednik »Naroda« že večkrat kaznovan.

Predsednik konstatuje, da prič za današnje razpravo ni nobenih klicanih. Obtoženec je sicer predlagal, da naj se kot priča zaslisi g. prof. Schrey v Celovcu in bivši župan Prosekar iz Kotmarevesi, ki naj bi potrdila, da po Koroškem o dr. Brejcu splošno vlada prepričanje, da je on tako nastopal, kakor je »Narod« o njem pisal.

Ta naj bi dokazala, da je dr. Brejc res nadzoroval tiste rodoljube, ki so bili na glasu kot liberalci, ter jih črnil po župniških in sploh pri ljudeh, dalje da vlada med tamšnjimi Slovenci splošna govorica, da je zasebni obtožitelj spisal tisti članek v »Slovincu«, vsled katerega se je Vek. Legat baje odtegnil političnemu delovanju. Svetovalna zbornica temu predlogu ni ugodila in sicer zaradi tega ne, ker se ni navajalo dejstev, o katerih naj bi se zaslili ti priči, sicer pa ima obtoženec pravico ponoviti danes ta predlog.

Nato se prečita obtožnica.

Obtožnica

se glasi:

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani.

Dr. Janko Brejc, odvetniški kandidat in zagovornik v kazenskih zadevah v Ljubljani

obtožuje

Josipa Nollija, odgovornega urednika »Slov. Naroda« v Ljubljani, zaradi pregreškov po §§ 7., 5., 488., 491., 493. kz.

Podpisani vlagam zoper Jos. Nollija, odgovornega urednika političnega lista »Slov. Narod« v Ljubljani, že šestkrat predkaznovanega, sledečo

obtožnico:

Josip Nollij je kot odgovorni urednik dnevnika »Slov. Narod« v njega šte. 22. z dne 26. januarja t. l. dal natisniti uvodni članek: »Grobokopi koroških Slovencev«, v kojem se nahajajo sledeče trditve:

»Po I. slov. katol. shodu se je na Koroškem organiziralo nekaj vročehrvnih kaplanov, ki so začeli slovensko narodno gibanje zapeljivati v strogo klerikalno strujo, in ker jim ni šlo vse tako od rok, kakor so si domišljali, poslali so jim ljubljanski »Slovenčevci« pomočnika v osebi dr. Brejca. Ta je imel v prvi vrsti nadzorovati tiste slovenske rodoljube, ki so bili na sumu kot »liberalci«, jim pri starejših narodnih duhovnikih izpodbiti zaupanje ter jih očriniti po farovžih in sploh pri ljudeh. Dr. Brejc je ta posel, dokler je bil v Celovcu, vestno izvrševal.

in: »Kmalu potem, ko se je povrnil dr. Brejc iz Celovca v Ljubljano, izšel je v »Slovincu« nad vse hudoben članek, v katerem je bil Legat tako surovo in nizkotno napaden, da se je vse škandaliziralo, kar misli in čuti pošteno«.

ter v št. 24. »Slov. Naroda« z dne 29. jan. t. l. pod istim naslovom odstavek:

»Dr. Brejc se sramuje žalostne uloge, ki jo je igral v Celovcu, in bi jo rad utajil. Povedati pa mu moramo, da vlada tako mej duhovniki, kakor mej posvetnjaki na Koroškem splošno prepričanje, da je on dejansko igral tisto žalostno ulogo, kakor smo jo popisali, in povedati mu moramo, da ga imajo vsi slovenski rodoljubi na Koroškem na sumu, da je prav on spisal tisti infamni članek v »Slovincu«, vsled katerega se je g. Legat odtegnil vsakemu političnemu delovanju.«

torej dal je premišljena sredstva in pripomogel, da se je zasebnega obtožitelja z naznanjenimi izmišljenimi ali napak zaviti prigodbami po imenu lažljivo v natisnem delu obdolžilo takih nepoštenih ali nenravnih

dejanj, ki bi ga utegnili v mislih ljudij zaničljivega storiti ali ponižati, odnosno premišljeno dal sredstva in pripomogel, da se je zasebnega obtožitelja očitno v natisnem delu po imenu, ne pripovedovaje nikakih pregreškov, izročilo javnemu zaničevanju

ter je s tem zakrivil pregrešek zoper varnost časti po § 7., 5., 488., 491. in 493. kz. — kaznjiv po § 493. kz.

Predlagam, da se

1. določi glavna razprava pred c. kr. deželnim kot porotnim sodiščem ljubljanskim, pristojnim po §§ 484., 485., 486. kpr. in členu VI A zakona z dne 23. maja 1873 št. 119 dr. zak.;

2. prečita na njej zgoraj navedena članka: »Grobokopi koroških Slovencev« iz šte. 22. in šte. 24. ex 1901 lista »Slovenski Narod«, priložena pod 1/1 in 1/2 v celoti;

3. prečita kazenski izpisek o obtožencu red. šte. 4.

Razlogi

Pod zaglavjem: »Grobokopi koroških Slovencev« je »Slovenski Narod« v šte. 22. z dne 26. januarja t. l. priobčil uvodni članek, v katerem meni predbaciva, da sem bil od ljubljanskih »Slovenčevcev« v ta namen na Koroško poslan, da bi v prvi vrsti nadzoroval tiste slovenske rodoljube, ki so bili na sumu kot liberalci, jim pri starejših narodnih duhovnikih izpodbijal zaupanje ter da bi jih očrnil po farovžih ter sploh pri ljudeh, in pravi, da sem ta posel, dokler sem bil v Celovcu, vestno izvrševal.

Dalje trdi »Slovenski Narod« v dotičnem članku, da je kmalu potem, ko sem se vrnil iz Celovca v Ljubljano, izšel v »Slovincu« neki hudobni članek, v katerem bi bil gospod Legat tako surovo in nizkotno napaden, da se je vse škandaliziralo, kar misli in čuti pošteno. V tem prvem članku »Slovenski Narod« še ni upal naravnost trditi, da sem jaz dotični »Slovenčev« članek spisal, temveč je samo iz dalje na to namigaval.

Ko pa sem nato obtožencu kot odgovornemu uredniku »Slovenskega Naroda« poslal stvarni popravek, je »Slovenski Narod« sicer moj popravek priobčil v št. 24. z dne 29. januarja t. l., pristavil pa je mojemu popravku uredniško opombo, v kateri vzdržuje vse prvotne napade na mojo čast in trdi naravnost, da se na Koroškem sploh misli, da sem dotični, zoper g. Legata naperjeni članek v »Slovincu« spisal jaz.

Brezdvomno je, da se je »Slovenski Narod« s temi objavami na tak način lotil moje osebe, da moram biti na svoji časti skrajno užaljen. Podtika se mi dejanja, katera, če bi bila resnična, bi me morala pred ljudmi zaničljivega storiti in ponižati. V obče pa sta oba inkriminirana članka pisana v tonu in na tak način, da se je z njima hotelo mene izpostaviti javnemu zaničevanju.

Ni torej dvoma, da so v objektivnem oziru dani vsi znaki pregreškov po §§ 7., 5., 488., 491. in 493. kz.

Obtoženec, ki je odgovorni urednik »Slovenskega Naroda«, je sam pripoznal, da so z njegovo vednostjo in njegovo voljo inkriminirani članki bili v »Slovenskem Narodu« objavljeni, torej je on objektivno zanje odgovoren.

Obtožba je tedaj vsestransko utemeljena.

Ljubljana, 12. aprila 1901

dr. Janko Brejc.

Dr. Brejc prosi, da se v neki malenkosti obtožnica stilistično rektificira. (Se zgodi.)

Preds.: Gospod obtoženec, čuli ste obtožnico, ali se čutite krivega?

Nollij: Ali se čutim krivega? Članek izjavljam, da sem prebral —

Preds.: Imate pravico po svoje se zagovarjati in povedati vse, kar menite, da služi v Vašo obrambo. Sedaj povejte pa samo, ali se čutite krivega? Odgovorni urednik »Slov. Naroda« ste.

Nollij: Da. Krivega se ne čutim, ker sem dotični članek prebral, premišljeno prečital in nisem našel nič takega, kar bi spadalo pod kazenski zakon. Ves članek je le polemika proti Brejčevemu delovanju na Koroškem. Napadal je g. Legata, do katerega imam jaz prijateljske zveze. Zavrnilo se ga je tako, kakor se zavrača druge stvari, ven-

der nismo pisali v tako strastnem tonu, kakor navadno „Slovenec“.

Preds. graja izraz „strastno“.

Nolli: Članek je bil pisan stvarno. Gospod Brejc je delal za svojo stranko, kakor mi delamo za svojo. Jaz mislim, da go-tožitelj nima povoda biti razžaljen. S svojega stališča mu moram prav dajati, in on si mora pač v zaslugo šteti, da dela za svojo stranko. V vsem tem članku nisem našel ničesar, kar bi spadalo pod te paragrafe. V javnosti ne sme človek biti tako občutljiv, da bi se za vsako malenkost zaletel pred sodišče, saj mu je odprt list svoje stranke in odprt mu je tudi list druge stranke. Gos-pod Brejc je to tudi storil, poslal je po-pravek in mi smo ga priobčili. Pristavili pa smo, da se misli, da je dotični članek on spisal. Mi nismo nikdar trdili, da ga je on pisal, ampak samo konstatirali smo, da je splošno mnenje na Koroškem bilo, da ga je on spisal, in v to sem prosil, da bi se zaslišali ti dve priči, ker bi ti priči marsikako reč povedali, vzlasti da je resnično, da vlada splošno mnenje na Koroškem, da je spisal ali če ne že spisal, pa vsaj inspiriral dotični članek go-tožitelj. Imam v rokah neko zaupnico, poslano od jako odličnih in mnogobrojnih narodnjakov, katero so vsled tistega „Slo-venčevega“ članka poslali g. Legatu. Sicer pa ne bom obširno govoril o tej stvari, ker to prepuščam dr. Tavčarju.

Preds.: Vaš bistveni zagovor je, da niste nič našli, kar bi bilo žaljivo po kazenskem zakonu. V svojem govoru ste rekli, da niste naravnost trdili, da je on v resnici pisal tisti članek, ampak da je le govorica o tem bila. Ali menite, da ni kaznjivo, če se kaj neresničnega priobči, četudi samo kot go-vorico?

Nolli: Pokazalo bi se bilo, ko bi bile priče poklicane.

Preds.: Trdi se, da je to prepričanje koroških Slovencev. Priče se pa niso zaradi tega dopustile, ker jih niste predlagali, da se zaslišijo o gotovih dejstvih. Priče je zaslišati le o gotovih dejstvih ne pa o not-ranem prepričanju. Pripomnil sem to, ker ste rekli, da bi se naj bile priče poklicale.

Nolli: Mogoče, da bi bile druge osebe povedale kaj bolj določenega, toda tri priče so že umrle; tiste bi bile navedle faktučna dejstva in izreke dr. Brejca.

Dr. Brejc: Povejte, katere izreke? morebiti jih pripoznam, in potem Vam prič ni treba.

Nolli se nevoljno obrne proč in ne odgovori.

Preds.: Povejte pa kake okoliščine.

Nolli: Sicer pa mislim, da gospod obtožitelj, če se poda na politično polje, ne sme biti tako občutljiv, da bi se čutil takoj žaljenega na svoji časti. On navaja v svoji obtožnici, da so se mu očitala nepoštena dejanja, in da se ga je izpostavilo javnemu zasmehovanju. Prosim Vas, gospodje porot-niki, če bo zaradi vsake malenkosti vsak rekel: jaz sem razžaljen, potem vse ječe v deželi ne bodo dosti velike in vsa sodišča v deželi, da bi se dognalo vse te tožbe. Če se komu očita, ti si na sumu, da si libe-ralnega mišljenja, to ni nič nepoštenega, kakor tudi ni nič nepoštenega, če se o kle-rikalcu trdi, da je klerikalnega mišljenja. To so politične intrige, nepoštenega ni nič. Vsak dela za svojo stranko.

Preds.: To so Vaši nazori.

Predsednik nato prečita oba inkrimi-nirana članka iz „Slov. Naroda“ v celoti in konstatuje iz kaz. izpiska, da je bil Nolli zaradi prestopov tisk. zak. že šestkrat kaz-novan z denarnimi globami od 10—100 K.

Dr. Brejc: Visoki sodni dyor! Ker se opetovano govori o neki zoper g. Legata naperjeni notici v „Slovenec“, bode gotovo gospode porotnike zanimalo to notico po-znati. Da bodo torej gg. porotniki v stanu, zadevo od vseh strani pravilno pretresovati, predlagam, da naj se dotično „Slov.“ notico prečita. Nahaja se v „Slov.“ št. 71. iz l. 1897 pod naslovom „Čista Narodova narodna ideja“. Dotično št. „Slovenca“ sem prinesel seboj in jo predložim. Naj se stvar od vseh strani pojasní.

Ker obtoženec ne ugovarja, se dotično notico prečita. V tej notici je „Slov.“ pri-jemal g. Legata v Celovcu trdeč, da ima mož dve duši, jedno klerikalno, kadar go-vori po shodih na Koroškem, kjer je bolj

klerikalen nego katerikoli drugi, drugo pa liberalno, kadar v „Naroda“ dopisuje itd. To je „Slovenec“ pisal z ozirom na nek v „Nar.“ priobčen dopis s Koroškega, v kojem se dopisnik — menilo se je, da je g. Legat — prav po nepotrebnem zaganja v mlajše slovenske duhovnike na Koroškem, katere nazivlje z „zapeljanci“ in jim podtika ne-narodno mišljenje in delovanje.

Preds.: To je torej tista no-tica, katero je baje pisal gosp. zasebni obto-žitelj zoper g. Legata. Če se ne stavi kakih predlogov, zaključujem dokazovanje.

Dr. Tavčar: Slavno sodišče! Jaz sicer kot zagovornik obtoženega nisem imel nikakega povoda staviti kake dokaze, ker so čisto nepotrebni, ker na prvi vid je vsa-kemu jasno, da se gre za polemiko in da stvar ne spada pred kazensko sodišče. Am-pak, da se mi ne bo očitalo, da je odgo-vorni urednik „Slov. Naroda“ obvisel na zatožni klopi brez dokazov, moram pred-lagati, da se dotične priče zaslišijo. Tudi se ne strinjamo z g. predsednikom, ker je od-klonil vsako politično pojasnjevanje. Stvar je politična.

Preds.: Jaz sem grajal samo izraze.

Dr. Tavčar: Jaz ponudim sledeče dokaze: Najprej dokaz glede dogodkov na Koroškem in sicer po Tomažu Schreyu, N. Prosekarju, posestniku iz Kotmarevasi, in Vekoslavu Legatu, vodji tiskarne družbe sv. Mohora v Celovcu o tej okoliščini, da je privatni obtožitelj v istini nadzoroval tiste rodoljube koroške, ki so bili na sumu, da so tajni liberalci, in da jih je pred starej-simi narodnimi duhovniki očrnil. Drugi dokaz: da je na Koroškem vsak, ki je v „Slovenec“ dotični članek bral, takoj bil mnenja, in da se je v Celovcu govorilo, da noben drugi ni tega članka, s katerim se je hotelo Le-gatu sapo zapreti in mu vzeti službo v tiskarni sv. Mohora, da nobeden drugi ni tega pisal, kakor privatni obtožitelj. To je dejstvo. Mi konstatiramo to dejstvo, da je vladalo to prepričanje in da se je to pre-pričanje v javni govorici kazalo. Drugega se v „Narodu“ ne očita in ne trdi.

To sta dva dokaza glede koroških razmer. Mi imamo pa še druge dokaze, do-kaze namreč, da je privatni obtožitelj bival nekaj časa v Trstu in v Trstu začel iskati liberalcev, kjer jih ni bilo, in da je tudi v Trstu napravil velike združbe med tamoš-njimi rodoljubi. Dokaz tega dr. Gregorin in dr. Rybař, ki sta voditelja tržaških Slo-vencev, ki bodeta te okoliščine potrdila.

Dalje ponudim dokaz po g. kanoniku Kalanu kot nekdanjemu uredniku „Slovenca“, in g. Antonu Koblarju, dekanu v Kranju, da je tisti „Slovenec“ članek faktučno pisal g. dr. Brejc. Četrtrič pa ponudim dokaz o sledečih okoliščinah, da je namreč g. dr. Brejc sam član klerikalne stranke in sicer eden najstrastnejših klerikalcev in da je po-sebno pri zadnjih državnozbornskih volitvah vohal za mojimi privatnimi zadevami in da je vsled tega spisal ona dva članka v „Slo-venski List“ (letnik V. št. 54. z dne 31. de-cembra 1900.) ki se glasita „dr. Tavčar kot obrekovalce“ in „dr. Tavčar kot kavalir.“ Posebno glede tega zadnjega članka, s ka-terim se očita meni, da sem strahopezljivec, se hoče dokazati, da ga je spisal dr. Brejc. Dokaz: gg. Svitoslav Breskvar, bivši urednik „Slov. Lista“, Anton Koblar, dekan v Kranju in dr. Ivan Šusteršič, advokat v Ljubljani, ki bodo posebno potrdili, da je dr. Brejc spisal oni članek o dvobojski aferi. To so dokazi, ki jih ponujam in ki so na eni strani dokazi resnice, na drugi strani pa dokazi, da je dr. Brejc ravno tako brezobziren, in da nima pravice se pritoževati.

Dr. Brejc: Visoki sodni dyor! Stvar bi bila sama na sebi jako resna, če bi je obtoženčevi »dokazi« ne delali naravnost smešne.

Predsednik: Graja izraz »smešno«.

Dr. Brejc: Podtika se mi kar na slepo srečo in stavi pod dokaz vse mogoče reči, zlasti glede na moje bivanje v Trstu. In pa tisti dve notici »Slov. lista«! Jaz ne vem, kdo je dr. Tavčarju to natvezil, da sem jih jaz pisal; menda je on tega mnenja radi tega, ker sem v pravdah, ki jih je radi onih notic dr. Tavčar naperil zoper imeno-vani list, ta list jaz zastopal. Kot zastopnik izvrševal sem samo svojo dolžnost, ko sem list branil napram dr. Tavčarju. Dr. Tavčar

pa iz tega sklepa, da sem gotovo jaz sam tisti notici spisal! No, da se razkrije po-polna neutemeljenost vseh teh trditev, in da se pokaže, da na vseh teh predbacivanjih ni niti najmanjše sence resnice, radi tega izrecno izjavljam, da privoljujem v izvedenje vseh od dr. Tavčarja ponujenih dokazov. Ker pa mi je kot poznavatelju koroških razmer znano, da je vkljub prizadevanju izvestnih krogov na Ko-roškem razun gg. Schrey, Prosekar in Legat še nekaj drugih Slovencev, ki me poznajo in imajo tudi svoje mnenje o meni, radi tega bo pač treba, če hočemo o javnem mnenju koroških Slovencev o meni resnico izvedeti, da se zasliši še nekaj drugih ta-mošnjih rodoljubov. No, jaz sem si že se-stavil listo vseh tistih — samih odličnih rodoljubov — s katerimi sem svoj čas na Koroškem imel čast občeovati. Naj torej ti gospodje povedo, kaj so z menoj govorili in kaj o meni mislijo. Predlagam tedaj, da naj se zasliši kot priče: oficijelni voditelj koroških Slovencev g. stolni prošt Lambert Einspieler v Celovcu; potem deželna po-slanca Frana Muri in Grafenauer; vsi trije propadli deželnozbornski kandidati, za koje sem se po shodih pehal in agitiral, namreč gg. Martin Stih, Franc Kobentar in I. Paul p. d. Rutar; občespoštovani prof. g. dr. Sket v Celovcu; tudi g. Oskar grof Christallnigg grajščak v Borovljah, ki je bil tudi med poslušalci na mojih shodih, naj pove, kaj sem na Koroškem delal; izmed pičlega šte-vila izobraženih lajkov se sklicujem na pri-čevanje gospoda akademičnega slikarja P. Markovića v Rožeku, s kojim sem tudi nekoč govoril; in sedaj moram navajati še celo vrsto duhovnikov, župnikov, mojih znan-cev, ker se mi očita, da sem baš po farov-žih in pri duhovnikih liberalce očrnil; naj se tedaj zasliši gospode Ivana Ogriz, župnika v Kapli, Franca Treiber, župnika v Št. Ru-pertu ob Velikovecu, Mat. Ražun, župnika v Št. Jakobu v Rožu, dr. Ivana Amschl, žup-nika v Vetrinju, M. Nessler, župnika v Galiciji, Valentina Sumah, župnika v Šmihelu nad Pliberkom, Štefana Bayer, župnika v Pokrčah, Janeza Ebner, župnika v Medgor-jah, Mat. Grm, župnika v Rablju, J. Trunk, župnega upravitelja v Kazazah, Volbenka Serajnik, kaplana v Tinjah, in konečno tudi moja klerikalna prijatelja Josipa Rozmana, „Mir“-ovega urednika, in Valentina Podgorca.

Vsi ti bodo potrdili, da je ravno nasprotno od tega res, kar je „Narod“ o meni pisal in kar mi s pričami gospodje Schrey, Prosekar, Legat, ki so vrh tega moji prijatelji, dokazati hoče. Naj se torej izvedejo ti dokazi, bomo videli, kaj bo iz tega.

Dr. Trauner vpraša dr. Brejca: Jaz bi pa rad vedel, kdo je tisti članek zoper g. Legata pisal?

Dr. Brejc: Kdo ga je pisal, Vam ne morem povedati; to je uredniška tajnost, ki bi je ne izdal, tudi če bi zanjo vedel. Jaz ga nisem pisal!

Na to se je sodni dyor posvetoval o stavljenih predlogih. Glede na to, da go-tožitelj dr. Brejc predlogom ni ugovarjal, se je dopustil dokaz po pričah Schrey, Prosekar, Legat in vseh po go-tožitelju navedenih pri-čah; istotako dokaz po gospodu kanoniku Kalanu in dekanu Koblarju o tem, če je res dr. Brejc pisal tisto notico v „Slovenca“. Odklonil pa je sodni dyor dokaz, tičoč se tržaških razmer in pa notic „Dr. Tavčar kot obrekovalce“ in „Dr. Tavčar kot ka-valir“.

Dr. Brejc: Škoda!

Predsednik proglasi sklep, da se v svrhu izvršitve dopuščanih dokazov razprava pre-loži in akt zopet odstopi preiskovalnemu sodniku.

S tem je bila končana ta velezanimiva razprava. Avditorij je bil natlačeno poln, se-veda po največ same liberalne inteligence, ki pa ni prav nič zadovoljna odhajala. Menda je od svojega šefa pričakovala — kaj več!

Tedenski koledar.

Nedelja, 16. junija: 3. pobinkoštna. Srce Marijino; evang.: Prilika o izgubljeni ovci. Luk. 15. — Ponedeljek, 17. jun.: Cirjak in Muska. — Torek, 18. junija: Feliks in Fortunat mm. — Sreda, 19. ju-nija: Gervazij in Protazij mm. — Četr-tek, 20. junija: Prot m., Silverij p. —

Petek, 21. junija: Alojzij sp. — So-bota, 22. junija: Ahacij in drugovi mm. — Solnce izide 20. junija ob 4. uri 14 minut, zaide pa ob 7. uri 48 min. — Lu-nin spremín: Mlaj 16. junija ob 2. uri 31 min. popoldne. — Musica sacra v nedeljo 16. junija. V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo „Salve Regina“, s prvo ceno odlikovano, z. G. Ed. Stehle, graduale A. Foerster, ofertorij dr. F. Witt. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Mašo „Salve Regina“ v D dur z. G. E. Stehle, graduale „Justus ut palma“ z. A. Foerster, ofertorij „Veritas mea“ z. M. Brosig.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 15. junija.

Poslanec Berks izstopil iz „Slo-vanskega centra“. „Domovina“ piše: »Piše se nam z Dunaja, da je g. Hugon vi-tez Berks izstopil iz dr. Šusteršičevega kluba (Slovanski centrum) in da je to prišlo tako: Ta klub je sklenil pri vprašanju o kvoti, s katero ima prispevati cislajtanska in pa ogr-ska dežela za skupne stroške, glasovati proti vladi. Vkljub temu pa je g. Hugon pl. Berks v skupni seji vseh klubnih načelnikov rekel, da bo ta klub glasoval z vlado za kvoto. Po takem obnašanju usupnjeni klub je vsled tega volil v odsek za posredovanje za skupno kvoto g. Povšeta in Barvinskega in ne g. viteza Berksa, kateri je računil, da bo iz-voljen. Vsled tega mu ni ostalo drugega, kakor izstopiti iz kluba«.

Posvečevanje župne cerkve v Št. Vidu nad Ljubljano Jutri bo posvetil premil. g. knezoškof Anton Bonaventura župno cerkev v Št. Vidu nad Ljubljano. Pričetek ob 8. zjutraj. Popoldan bo delil za-krament sv. birme. Vrli Šentvidci pod vod-stvom g. župana Belca so bogato okrasili ne le veličastno cerkev, ampak tudi svojo lepo vas, ki je vsa v mlajih in vencih. Res krasno delo so dovršili. Malo je taci cerkva, kakor je sedaj šentviška cerkev.

Imenovan je poštni oficijal v Celovcu g. Jožef M a n d e l poštним kontrolorjem.

Birmancev je bilo v Šmarijski deka-niji: 2. junija v Šmariji 171, 3. v Št. Juriju 74, 4. na Kopanju 97, 5. v Žalini 109, 7. na Lipoglavem 10, 8. na Polici 102, 9. v Višnji gori 254, 10. v Zatičini 164, 11. v Št. Vidu pri Zatičini 550. Vseh birmancev skupaj je bilo 1531.

Umrl je v Celju iurist Arnold Reit-ter, sin deželnosodnega svetnika Jožefa Reitterja.

Občinske volitve v Gorjah. Iz Go-rj se nam piše: Zmaga popolna. Volitve so se vršile precej mirno, le popoldan je bilo malo rabuke. Pri sklepu je prišla komisija po vpitju nasprotnikov na to, da je eden na-ših (za podobčino) izvoljen neveljavno. Na njegovo mesto je stopil eden nasprotnih. Torej je eden nasprotnik v odboru — pa ne po glasovanju, marveč po nesreči in ne-previdnosti od naše strani. Veselje med na-šimi ljudmi veliko.

Socijalno-demokratski naklepi. — Socijalni demokratje imajo dne 29. in 30. t. m. v Ljubljani nekaj strankarski sestanek, ka-terega imenujejo »strokovno konferenco«. Predlogi tej strankarski konferenci se bodo glasili: »Vse strokovne organizacije na Slo-venskem, to je na Kranjskem, na slovenskem delu Štajerskega, Koroškega in Primorskega naj se združijo v „Centralo strokovnih orga-nizacij sploh na slovenskem ozemlju, s se-dežem v Ljubljani“. Naloga te Centrale bodi, voditi sporazumno z obstoječimi že zvezami podružnic strokovnih organizacij organizirano delavstvo v sistematičnem delu za doseglo namena in svrhe strokovnih organizacij.« — »Reprezentant in vodja ustanovivše se cen-trale naj bode strokovni tajnik, ki naj fungira ob enem kot stalna adresa. Strokovnega taj-nika delo bodi: pazno zasledovati gibanje delavstva in delodajalstva na Slovenskem, uredovati vse zadeve centrale, prirejati redoma obligatorična strokovna predavanja in shode v organizacijah, zvezanih v centrali in redi-girati eventualno strokovno glasilo centrale.« — »Z ozirom na osredotočenje delovanja ljub-ljanskih strokovnih organizacij naj se najame v Ljubljani na prikladnem kraju primerno stanovanje za vse strokovne ljubljanske orga-nizacije, ki naj vzdržujejo tem potom skupno čitalnico in skupno knjižnico, ki pa bodita

Postaje bohinjske železnice bodo sledeče: Početek železnice bo postaja Trst-sv. Andrej. Tu bo tekla nekaj časa po tiru drž. železnice in pojde na stran pod Lovcem, kjer bo predor dolg 1120 m. Potem pojde preko Kolonje proti Piščancem, kjer bo 80 m. dolg most in dva kratka predora. Od Piščancev do Opčin pojde železnica k Trsteniku, kjer bo 1100 m. dolg predor. Postaja bo Opčina. Od tod se obrne na progo južne železnice in se loči od nje pri klm. 37³/₄, kjer pojde samostalno proti Repen-tabru, Dolju na postajo Dutovlje. Prihodnja postaja bo Skopo. Iz Skopega pojde preko Koprive do postaje Štanjel. Druge postaje

V nebo upijoče. Delavec Janez Likovec, doma iz Bresta pri Igri, delal je to spomlad v barona Rotšildovih gozdih na Spodnjem Avstrijskem, kjer mu je drevo zlomilo

Darovi.

III. izkaz darov
za pogorelce v Gorenji vasi.

Od 1. junija do incl. 14. junija: Presvetli knezoškof 100 K, katere je odbor razdelil mej najbolj ubožne pogorelce, Tomaž Rožnik, župnik, Selca 76 K 22 h, Oroslav Dolencec 20 K, Šafer, Duplje 10 K, župni urad sv. Lenart 59 K 31 h, Župni urad Črni vrh 60 kron, Niko Lenček, notar 15 kron, Sajovic Sora 22 kron, župni urad Unec

Umrli so:
14. junija. Klementina Dzinski, hranilniškega
uradnika žena, 42 let, Rimska cesta 6, kap.
V bolnišnici:
11. junija. Ivana Gregorčič, črevljarjeva hči, 10 let,
Paralisis cordis.

14	9 zveč.	733 1	15-0	sr. zah.	oblač.	4-3
15	7. zjutr.	730 7	20 6	p. m. jug.	del. jasno	
	2. popol.	730 6	23-3	sr. jzah.	oblačeno	

Srednja včerašnja temperatura 19.9°, normale: 17.6°

Vabilo 613 1-1
na
redni občni zbor
Hranilnice posojilnice v Cerkljah,
registr. zadruga z neomejeno zavezo,
ki se bode vršil
v nedeljo dne 23. junija 1901
ob 3. uri popoldne
v Dvorjah hiš. št. 9.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računa za l. 1900.
3. Sprememba pravil.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Slučajnosti.

V slučaju, da zgoraj sklicani občni zbor ne bi bil ob določeni uri sklepčen, vrši se ob 4. uri isti dan, na istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, koji bode sklepčen brez ozira na število vdeležencev.

Načelstvo.

VABILO
na
OBČNI ZBOR
„Vzajemno podpornega društva,
registrovane zadruga v Ljubljani“,
ki bode
v petek dne 5. julija 1901
ob 5. uri popoldne
v društveni pisarni, Kongresni trg št. 17.

Dnevni red:

1. Pozdrav načelnika.
2. Poročilo o računskem zaključku, II. odsek
3. Slučajnosti.

Za slučaj, da bi bil ta občni zbor nesklepčen, vrši se drugi občni zbor dne 19. julija t. l. ob 5. uri popoldne v društveni pisarni, Kongresni trg št. 17, z istim dnevnim redom, ter je sklepčen ne glede na število zastopanih deležev.

Ljubljana, dne 12. junija 1901.

606 1-1 **Ravnateljstvo.**

Katoliška Bukvarna v Ljubljani
priporoča:
Sveeto leto 1901. Molitve za odpustke sv. leta. Sestavljen Andrej Zamejic, stolni dekan. Drugi pomnoženi natis. Cena 35 h, po pošti 40 h.
Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavljen Ant. Veternik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več.

Podpisane si usojam naznaniti slav. p. n. občinstvu, da sem prevzel zastop za

umetalni ogenj

kateri se izdeluje

v prvem slovenskem pyrotehničnem laboratoriju gosp.

Ferd. Makuc-a,

pooblaščenega in priznanega pyrotehnikarja
v Gorici.

Naročila na sestavljeni umetalni ogenj sprejemam po vsakovrstnih cenah, n. pr. za 50—500 K in več, pyrografična in arhitektonična dela ter prospektive po posebnih načrtih in po sporazumljenju.

Naročila na sestavljeni umetalni ogenj prosim 14 dni pred rabo. Navadni umetalni ogenj je vselej na razpolago v moji zalogi.

Priporočujoč se, beležim

s posebnim spoštovanjem

Fr. Ševčik.

607 3-1

Davnej potrjeno dijetet. kosmet. sredstvo (umazanje) za krepcanje in utrjevanje kit in mišic človeškega telesa

Kwizdov fluid.

Znamka: Kača (tekočina za turiste).

Turisti, kolesarji in jezdec uspešno rabijo ta fluid za krepcanje in poživljanje po daljnih turah.

Cena: Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K 20 h.

Pristno je dobiti v vseh lekarnah. G. 632 20-16

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaju.

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki stradon št. 9

priporoča slav. občinstvu in pred. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kar najbolj trpežnih v raznih barvah in po modernih modelih izdelanih. Cene nizke. 598 29-1

Čeniki franko in brezplačno

Varstvena znamka: Sidro.

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarn Richter-jeve v Pragi,

priporočeno izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K — 80. K 1-40 in K 2-— v vseh lekarnah.

Zahteva naj se to 105 21-20

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richter-jeve lekarnice ter sprejete iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristi izdelek. 296 (10-1)

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi, Elizabethstrasse 5.

Sloveči profesorji zdravilstva in zdravniki priporočajo

Želodčno *

*** tinkturo**

lekarnarja Piccoli

v Ljubljani

dvornega založnika

Nj. Svetostipar

peža

kot **želodec** krepkujoče in tek vzbujajoče, dalje kot prebavljenje in telesno odprtje pospešujoče sredstvo, posebno onim, ki trpe na navadnem telesnem zaprtju.

Razpošilja se proti povzetju v škatlicah po 12 in III. več steklenic. 591 50-39

Leopold Tratnik

pasár in srebrar

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom cerkva v strokovno umetno izdelavo raznovrstnega

cerkvenega orodja,

kakor:

tabernaklje, monštrance, kelihe, svečnike, lestence, svetilke itd.

iz zanesljivo najboljšega kovinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že izgotovljenih, krasnih predmetov.

Stare predmete prenavlja, posrebi in pozlati po najnižji ceni.

Slavnomu občinstvu pa priporoča lastne izdelke in veliko zalogo električnih svetilk v raznih oblikah, prenavlja tudi stare svetilke v uporabo električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna, cene nizke. 133 30-30

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča pred. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo zgotovljene obleke

posebno na haveloke v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov. 7 44

Kneza Janeza Liechtenstein-skega
tovarna za glinaste izdelke
in opeko 779 24-17
„Unter-Themenau“
pri Breclavi (Lundenburg)
priporoča:
Mozaik- in tako zvane „Feinklinker“-plošče v najlepši izvršitvi za vsakovrstno tlačenje, zlasti za
cerkve in samostane.
Taka dela je tovarna že izvršila po cerkvah v Brumovi, Mariavölgy, Kromerizu in Ottakringu; v klavirni Brnski; po kolodvorih v Olenacu, Preovu, Krakovu; v samostanih Kolemca, Stara Wies, Mödlinga, Breclavi, Tarnopolu; po bolnišnicah v Krakovu, Koložu in Brnu.
Dvakrat posteklene cevi iz kamnine, nastavke za peč, školjaste posode za stranišča.
„Klinker“-opeka, pečnice in stranice za ognjišča v razni izvršitvi.
Zarezna strešna opeka, navadna opeka, posteklena in ne posteklena, najboljše vrste.
Čeniki in troškovi na razpolago.
Delavcev okoli 700.

Važno! Za Važno!
gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redline in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografske aparate in potrebščine, kirurška obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinjšega čaja, ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solj za kopel. 304 13

Oblastv. konces. oddaja strupov.

— Za živinorejce —

posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, solitar, encjan, kolmož, krmilno apno itd. Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

17 10-6

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner-Kneippovo sladno kavo (pristno samo v znanih izvornih zavitkih).

FRANC OMERSA

537 v KRAJČARJU (4-3)
prodaja dobro in po ceni

specerijsko blago, deželne pridelke, železo, izdelke iz železa in kovin, razno orodje za kmetištvo, rokodelstvo in hišno opravo.

Karbolineum firneže, lake, oljate in suhe barve, Roman- in Portland-cement, okove, traverse in šine za stavbe itd.

Semena, trave, detelje, domače, naj-finejše lucerne, pese itd.

Najfinejše mazilo za kola, stroje in usnje.

Duhovski poslovnik,
ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za okrobovanje cerkvenega in nadarbiškega premoženja. — Z raznimi obratki in stvarnim kazalom. — Sestavljen od Martin Pot. — Drugi, popravljeni tisk. — Sestavljen iz dveh knjig: stane v "Katoliški Bukvarini" v Ljubljani 4 krome, tido vezan v pol-svežinu ali celoplatnu 5 K 30 h. Po pošti 30 h več.

Uradne in trgovske KOVERTE
s firmo priporočila
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

410 5

Namnanjam, da imam v zalogi vedno frišno in trpešno blago vsake vrste za častite gospode duhovnike.

JAKOB MIKOLIČ,
— krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

priloga se preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne obleke, posebno talarje, površnike itd. — po najokusnejšem in najnovejšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se preč. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljajoč, da bom vedno skrbel, da izročim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico, v kateri delajo najboljše delavske moči; zato se jamči za elegantno, lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka v moji delavnici narejena obleka lepo prilaga.

Tudi slav. p. n. občinstvu namnanjam, da imam v zalogi vsake vrste moderne šote ter tudi nepremojljiv tirolski lodan za havičke. Tudi imam narejene havičke vsake velikosti za gospode in dečke po niski ceni. Dljakom znižane cene!

Špiritni laki, vsakovrstni: lak za usnje, ličilni lak, lak za etikete, lak za tla, naravnobarven in v vseh bojah, dobiva se pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 228 25 11—11

Kôpel Rogatec Slatina.

Južne železnice postaja: **Polčane (Pölschach).** Krasno prebivališče za po leti. Preizkušeno zdravilišče za bolezni v želodcu, na jetrih in ledvicah, za sladkorno bolezen (diabetes), žolčne kamene, katarhe v goltancu in na krhlju itd. Prospekti se dobe pri ravnatelju. 350 17—11

Prodaja posestva.

Oskrbništvo **Karle Brilej-eve konkurzne mase** prodá v konkurzno maso spadajoča, v sodnem okraju vrhniškem ležeča **posestva** iz proste roke in sicer v sledečih kosih:

I. Ulož. št. 85 katastralne občine Novavrhnik izvemši pod II., III. in IV. navedene parcele tedaj obstoječo iz

a) parcele št. 55 (hiša št. 99 na Vrhniku v dobrem stanju, popolnoma opravljena za trgovino z mešanim blagom, na jako ugodnem prostoru sredi trga, in magacinsko poslopje s kolnico in hlevom),

b) pašne parcele št. 787/21,

c) deleža v Logaškem gozdu, to je iz gozdnih parcel št. 1331/285 in 1331/347 kat. obč. Cerkovska vas in k temu posestvu spadajočem deležu vpisanem k ulož. št. 198 katastr. obč. Cerkovska vas;

II. gozdno parcelo št. 402/5, uloge št. 85 katastr. obč. Novavrhnik »Raskove«;

III. gozdni parceli št. 399/100 in 787/22 uloge št. 85 katastr. občine Novavrhnik »Slemen«;

IV. menjavke št. 2651, 2652 in 2653, uloge št. 85 katastr. obč. Novavrhnik solastne po enakih delih s posestvi ulož. št. 146 katastr. obč. Novavrhnik in št. 240 katastr. obč. Blatnabrezovica;

V. ulož. št. 195 katastr. obč. Verd obstoječo samo iz njive št. 662.

VI. ulož. št. 599 katastr. obč. Blatnabrezovica obstoječo iz parcel št. 2600/1, 2600/2 in 2600/3 »na mah« z bajto.

Ponudniki morajo uložiti svoje ponudbe ali za vse nepremičnine skupaj ali pa za za posamezne kose navedene pod I., II., III., IV., V. in VI.

do dné 10. julija 1901

pri konkurznem oskrbniku in priložiti 10% varščino (vadium); ponudniki ostanejo s svojimi ponudbami zavezani do 20. julija 1901.

Zemljiškoknjižni ekstrakt, cenilni zapisnik in prodajni pogoji ležé na razpolago pri podpisnem oskrbniku in se podvrže vsak ponudnik z uložitvijo svoje ponudbe določbam prodajnih pogojev.

V Ljubljani, dné 15. junija 1901.

Dr. Ferdinand Eger,

kot oskrbnik konkurzne mase »Karoline Brilej«.

611 3—1

Priznано najboljši

Jekleni plugi 1-, 2-, 3, in 4-lemežni
Senožetne in mahove, členkaste in dijagonalne **brane,**
Kovano-železni poljski valji
Sejalnice »Agricola«
Stroji za košnjo trave, detele in * * žita * *
Grablje za obračanje sena in žita. Sušilnice za sadje in zelenjad * * * * *
Stiskalnice za grozdje, sadje in druge namene
Mlini za sadje in grozdje * * * * *
Stroji za obiranje jagod * * * * *
Automatično delujoče
patent. škropilnice „SYPHONIA“ za pokončanje trtne in rastlinske uši
Prenesljiva štedilna kotlišča za parenje krme
izdeluje in pošilja v **najnovjši sestavi**

P. H. MAYFARTH & Co.
c. kr. edino priv. tovarne kmetijskih strojev, livarne in fužine na par
Ustanovljeno 1872 **DUNA J, II., Taborstrasse Nr. 71.** 750 delavcev

Odlikovan na vseh večjih razstavah z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi medaljami. — Obširni katalogi in mnoga priznanja gratis. — Zastopniki in prodajalci začeljeni.

„THE GRESHAM“,
zavarovalno društvo za življenje v Londonu.
Podružnica za Avstrijo:
Dunaj, I., Giselastrasse 1,
v hiši društva.

Društvena aktiva dné 31. decembra 1899 kron 177.060.451—
Letni dohodki na premijah in obrestih leta 1899 34.259.092—
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za odkupe itd. od postanka društva (1848) 383.793.888—
Mej letom 1899 je društvo izdalo 5838 polic z glavnico 56.097.103—
Za specijelno varstvo avstrijskih zavarovancev je »The Gresham« do 31. decembra 1899 v vrednostnih papirjih založila že zaesek

nom. kron 20,359.000—

pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge, daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

1010 12—7

Gvidonu Zeschko-tu

v vili nasproti Narodnemu domu.

F. P. Vidic & Co.
v Ljubljani

ponudijo po najnižji ceni poljubno množino

stavbinske opeke,
zarezne strešne opeke
(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo stekleno zarežno opeko.

Strešna okna iz litega železa.

Peci in štedilna ognjišča
(lastni izdelek).

586 4

Roman-cement in dovski Portland-cement

pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.

***** Najnižje cene. *****

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

1098 40—18

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Zaloga „Styria“, „Helikal“, „Austria“ in „Stefanie“-koles prave J. Reithofer-jevih sinov pnevmatike, katero ponudim po isti ceni, kakor v tovarni.

Priporočam svojo največjo in najbogatejšo, obsežno veliko izbero vsakovrstne zlatenine in srebrnine v secesiji, posebno

Popravila sprejemajo se v prodajalni in delavnici.

lepe poročne prstane

prave švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck) in najboljše šivalne stroje vse to po najnižjih cenah in z jamstvom.

Vabim na obilni obisk in ogled z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden, urar in trgovec

v Ljubljani, Mestni trg šte. 25, nasproti rotovža.

Ceniki brezplačno in poštne prosto

KAROL ZUPANČIČ

Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko,

izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje **pletanine** in **žice**, pletene s strojem po uzorcih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kur-nike, golobnjake; **mreže** za presejanje gramoza in peska. — Izdeluje in ima veliko zalogo **medene, pocinjene in železne tkanine** za stroje, mline, okna, line kleti; **mesne sitnice**, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih velikostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mlin, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, **razno leseno (suho) robo** itd. po najnižji ceni. 564 12-3

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Najprimerneje priložnostno **darilo za mladino so**

Pomladni Glasi

ki so jih izdali ljubljanski bogoslovci dosedaj deset zvezkov.

Dobro se še razen I. in II. vsi letniki in sicer nekateri krasno vezani po 1 K 80 h, v platno po 1 K 10 h, v polplatno po 80, ozir. 70 h, broširani po 60, 50, ozir. 40 h.

Naročajo se po vseh knjigarnah in v semenišču.

Zavod za slikanje na steklu
Ed. Stuhl, Gradec, Ungergasse 3
izdeluje slikana okna za cerkve in hiše
v raznih slogih.

Gosp. **Edvard Stuhl**, umetnik za slikanje na steklu, je izdelal za tukajšnje farno cerkev sv. Križa v Poličanah dvojno okenj po 4-5 m visoka in 1-5 m široka, jako umetniško in v največjo zadovoljnost. V oknih so slike: krvava in nekrvava daritev. Cena obema oknoma 360 gld. Pridite in glejte! Jako sem zadovoljen in priporočam mojstra zlasti onim gospodom, ki bi radi kaj lepega dobili, pa nimajo veliko denarjev na razpolago.

Župni urad Poličane ob južni železnici, dne 29. marca 1899.

Jan. Lenart, duh. svetnik, župnik.

Gosp. **Edvard Stuhl**, izdelovatelj slikanih okenj v Gradcu, je za našo novo farno cerkev sv. Vida izdelal dvanajst okenj in sicer dvojne okenj s slikami sv. Modesta in sv. Krescencije, druge z raznimi drugimi slikarji ozaljšane. Vse je izvršil jako umetniško in popolno zadovoljnost. Ker tudi cene niso previsoke, zato umetnika toplo priporočim vsem cerkvenim predstojništvom, ki si mislijo napraviti taka okna.

Farni urad Lučine na Kranjskem, dne 19. oktobra 1899.

Anton Dolinar, župnik.

Tacih priznanj imam prečistiti duhovščini na razpolago še dokaj.
Vljudo se priporočam
322 18-10

Ed. Stuhl.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, ve-lume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vse drugo obleko.

Precastite gospode prosim, da se blagovolite pri naročilih ozirati na domačo trdiko ter ne uvažujejo tujih trdk društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenje postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 566 52-g

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfsove ulice 4.

Patentirane
ročne in nahrbtne
stroje za žveplenje

proste in dvojne

patentirane Peronospora-aparate

najnovjšega sestava

brizgalnice za žvepleno-ogljik (injektori)

zoper fliksero

80 20-17

aparate za streljanje ob hudi uri

Posebne brizgalnice za sadno drevje in vsa druga orodja za sadje- in vinorejo

pošilja po najnižjih tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj II. Praterstrasse 49.

Resnično!

pomaga
velikansko
kot nedosežen
„uničevalec
mrčesov“.

Kupuj pa „le v steklenicah“.

394 3

V Ljubljani pri gospodih:

Jan. Fabian	A. Kanc, drog.	Adolf Kopriva	A. Lilleg	J. C. Röger	M. E. Supan
F. Groschl	C. Karinger	Jožef Kordin	Ivana Perdara	A. Sarabon	Ferd. Terdina
C. Holzer	Mihail Kastner	Anton Krisper	nasledniki	Viktor Schiffer	J. Tonich
Ivan Jabačin	Edmund Kavčič	Peter Lassnik	Rudolf Petrič	Anton Stacul	Uradniško-kon-
Anton Ječminek	Kham & Murnik	Karl Lexander	Karol Planinšek	Fran Stupica	sumno društvo
Bled: O. Wölfling, P. Homan.	Ornometz: A. Lakner, K. Müller.	Ličija: Lebinger & Bergmann.	Lož: F. Kovač.	Mirna: Jos. Schuller.	Mokronog: J. Errath, B. Sbil, pri škofu.
Idrija: A. Jelenec, Jan. Kramar.	Kamnik: Alojzij Cerar, A. Pintar, Fran Subelj.	Kočevje: M. Kom, F. Schleimer, Fr. Loy, P. Peče, J. Röhthel.	Kostanjevica: Alojzij Gač.	Kranj: Fr. Dolenc, Vilj. Killer, J. Krenner, Adolf Kreuzberger, Jan. Majdič, Karol Šavnik, lekarnar pri sv. Trojici.	Krsko: F. H. Aumana sin, R. Engelsberger.
					Litija: Lebinger & Bergmann.
					Novo mesto: Küssel & Končan, Adolf Pauser.
					Polhov Gradec: J. Ana Leben.
					Postojna: Anton Ditrich, Fr. Kogej, vdova, G. Pikel.
					Radeče: J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo, J. Müller sen.
					Radovljica: L. Fürsager, Fridrik Homan, Oton Homan.
					Godražica: Jean Levstik.
					Škofja Loka: E. Burdych, M. Žigon.
					Šiška: J. C. Juvančič.
					Travnik: G. Bartol.
					Trebnje: Jakob Petrovčič.
					Trzin: Fr. Raitharek.
					Velike Lašče: Frd. M. Doganoc.
					Vipava, Vrhpolje: Fran Kobal.
					Vrhnika: M. Briley.
					Zagorje: R. E. Mihelčič, Jan. Müller sen.
					Žužemberk: Jakob Dereani.

Dunajska borza.

Dne 14. junija.

Skupni državni dolg v notab.	98-55
Skupni državni dolg v srebru.	98-20
Avstrijska zlata renta 4%.	118-—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron.	95-80
Ogerska zlata renta 4%.	118-—
Ogerska krona renta 4%, 200.	92-85
Avstro-ogerske bančne delnice, 800 gld.	1670-—
Kreditne delnice, 160 gld.	672-25
London vista	240-10
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-50

20 mark	23-48
20 frankov (napoleonov)	19-07
Italijanski bankovci	90-70
C. kr. cekini	11-83

Dne 14. junija.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	180-—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	171-—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	207-75
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron.	95-15
Tisine srečke 4%, 100 gld.	144-40
Dunavske vravnave srečke 5%.	258-—

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	105-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25
Priporočeno obveznice državne železnice	425-25
južne železnice 3%	346-25
južne železnice 5%	121-70
dolenjskih železnice 4%	—
Kreditne srečke, 100 gld.	399-50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	397-—
Avstrijskega rudnega križa srečke, 10 gld.	49-50
Ogerskega	25-—
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16-75
Rudolfove srečke, 10 gld.	58-—

Salmove srečke, 40 gld.	199-—
St. Genois srečke, 40 gld.	234-—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	394-50
Ljubljanske srečke	60-—
Akcie anglo-avstrijske banke, 200 gld.	277-50
Akcie Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. s.	5995-—
Akcie tržaškega Lloydja, 500 gld.	888-—
Akcie južne železnice, 200 gld. sr.	108-—
Splošna avstrijska stavbinska družba	160-—
Montanska družba avstr. pian.	464-—
Treboveljska premogarska družba, 70 gld.	440-—
Papirnih rubljev 100	253-—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri šrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako šrebanje. Kulantna izvršitev naročil na berzi.

Menjarnična dolniška družba

„M E R C U R“
I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarh, potem o kurnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.